

Aan de gemeenteraad

Datum 4 juli 2023
Behandeld door J. Westerbeke
Ons kenmerk 2023-0092896
Doorkiesnummer 14 078
Onderwerp Update hersteloperatie
toeslagaffaire

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren we u over de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling en ondersteuning inzake de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in Papendrecht.

Achtergrond

Sinds september 2020 ondersteunen gemeenten de ouders die zijn getroffen door de problemen met kinderopvangtoeslag. De kosten hiervoor worden gefinancierd vanuit rijksgelden op basis van een specifieke uitkering. Gemeenten bieden brede ondersteuning op de vijf leefgebieden (huisvesting, schulden, inkomen, zorg en gezin) aan alle (mogelijk) gedupeerden die zich aanmelden. Deze brede ondersteuning is vrijblijvend. De gemeente stelt, op het moment dat de (mogelijk) gedupeerde zich meldt, de hulpvraag vast en doet wat op dat moment nodig is om een nieuwe start te faciliteren.

Voor de brede ondersteuning aan de gedupeerde ouders in de Drechtsteden is door de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) het hulpteam Toeslagen Drechtsteden opgezet. Zij werkt daarbij samen met partners zoals Sterk Papendrecht om inwoners te ondersteunen. Concrete voorbeelden zijn o.a. ondersteuning bij de erkenning van de gedupeerden, hulp bij schuldsaneringstrajecten, beschermen van gedupeerden tegen schuldeisers en deurwaarders, zoeken van nieuwe of betere huisvesting, het weer actief krijgen van kinderen bij een sportclub, enzovoorts.

Overzicht aantallen gedupeerden

Hieronder staat een actueel overzicht van het aantal gedupeerde ouders in de Drechtsteden en de hulp die geboden wordt. Alle ouders die op de lijst van de Belastingdienst als mogelijk gedupeerde staan, zijn door het hulpteam benaderd via een brief en/of telefonisch. Niet alle ouders die erkend gedupeerde zijn zoeken hulp. Gedurende de periode van de Hersteloperatie kan een gedupeerde ouder, indien zij eerder geen hulp wensten, altijd weer om hulp vragen bij het hulpteam. Het hulpteam ondersteunt in Papendrecht momenteel nog 50 gedupeerde ouders actief om hun leven weer op de rit te krijgen.

Gemeente	Aantal gedupeerde ouders in caseload hulpteam	Totaal aantal erkend gedupeerde ouders (cijfers belastingdienst)*	Schulden-regeling WSNP	Schulden-regeling MSNP
Alblasserdam	11	36	0	2
Dordrecht	232	388	3	7
Hardinxveld-Giessendam	2	14	0	0
Hendrik Ido Ambacht	22	58	0	1
Papendrecht	50	97	0	2
Sliedrecht	30	45	0	1
Zwijndrecht	107	171	0	4
Totaal	454	809	3	17

Haperende voortgang landelijke hersteloperatie

De voortgang van de landelijke Hersteloperatie verloopt stroef. Met name het vaststellen van het compensatiebedrag vraagt veel tijd. Hiermee worden de zorgen voor de gedupeerde ouders steeds groter en zitten zij langer in onzekerheid. Dit komt het doel van de hersteloperatie en het opnieuw opbouwen van vertrouwen niet ten goede en zorgt voor zeer onwenselijke situaties. Daarnaast heeft de landelijke stagnatie een negatieve weerslag op het vertrouwen in de overheid. Dat maakt dat vertrouwen winnen vanuit de lokale overheid een uitdaging is. Door de onzekerheid over de financiële afhandeling en

de tijdsduur van de integrale beoordelingen, richten steeds meer gedupeerden zich ook tot gemeenten voor directe (financiële) hulp.

Er zijn enkele pilots landelijk opgezet om de gedupeerden sneller en beter te helpen, waarbij met name een pilot op basis van een collectieve schadeaanpak kansrijk lijkt. In deze aanpak wordt uitgegaan van het door de gedupeerde zelf opgetekende leed. Aan dit eigen verhaal wordt op basis van een letselschade aanpak een schadebedrag gekoppeld. De eerste resultaten zijn positief en het ministerie van Financiën kijkt nu of er onderdelen van deze aanpak landelijk zijn over te nemen. Het belangrijkste doel is om tot een veel snellere afhandelingsprocedure te komen waardoor mensen sneller duidelijkheid krijgen. We onderzoeken of het van waarde is om als Drechtsteden aan te sluiten bij deze pilot.

De Kindregeling

Met de nieuwe wet Herstoperatie Toeslagen (november 2022) is ook de grondslag geboden om over te gaan tot het uitvoeren van de Kindregeling. Kinderen van erkend gedupeerden ouders ontvangen ambtshalve een tegemoetkoming die kan oplopen tot €10.000,-. Het Rijk heeft gemeenten gevraagd om ook de kinderen die vallen onder de Kindregeling brede ondersteuning te bieden. Kinderen kunnen door de ouders worden aangemeld of zij kunnen zich zelfstandig melden bij het hulpteam Toeslagen.

In de onderstaande tabel is te zien hoeveel kinderen van gedupeerden in onze gemeente zijn aangemeld bij de Belastingdienst. Het aantal kinderen dat is aangemeld sinds de introductie van de Kindregeling is laag. De meeste kinderen waren bij de aanmelding van de gedupeerde ouders al bij het hulpteam in beeld. Deze kinderen hebben veelal ook al ondersteuning gekregen van het hulpteam of het wijkteam in de woongemeente. Op dit moment hebben zich geen kinderen uit Papendrecht op basis van de Kindregeling zich gemeld bij het hulpteam.

Gemeente	Aantal aangemelde kinderen bij de Belastingdienst in de Drechtsteden 0-15 jaar	Aantal aangemelde kinderen bij de Belastingdienst in de Drechtsteden 16 jaar en ouder
Alblasserdam	57	27
Dordrecht	430	373
Hardinxveld-Giessendam	19	11
Hendrik Ido Ambacht	61	52
Papendrecht	104	85
Sliedrecht	69	26
Zwijndrecht	220	168
	960	742

Tot slot

Het is niet duidelijk hoe lang de brede ondersteuning op deze wijze overeind kan blijven. Er is behoefte aan afbakening van hulp vanuit de gemeenten en duidelijkheid over wat gedupeerden wel en niet van de gemeenten kunnen verwachten. Hier is landelijk een duidelijkere afbakening van de hulpoperatie nodig. Tegelijk blijven we als gemeente juist voor deze kwetsbare doelgroep handelen vanuit ons uitgangspunt (Kompas Sociaal Domein): inwoners passende ondersteuning geven, waar nodig met maatwerk.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

J.M. Ansems

M.J.M. van Driel